

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG

Madocsa régi helynevei

Földesi János kutatására támaszkodva a madocsai helyneveket a XVIII-XIX. századi kataszteri térképekben és katonai felméréseken szerepelt írásbeli nevek és a lakosság által használt népi nevek (szóbeli nevek) alapján gyűjtöttük össze. A helynevek névmagyarázata, eredetük értelmezése, története illetve egyéb megjegyzések is szerepelnek érdekességgént a gyűjtésben. A helynevek többsége mai napig fennmaradt, él a köztudatban, használatosak, de legfőképp XIX. századi viszonyokat tükrözi.

Madocsa település közigazgatási területén belül ezen a digitális térképen (google térkép) több mint 200 helynevet azonosítottunk. A térképen megtalálhatók olyan helynevek is, amelyek még a Duna szabályozása előtti időkből maradtak fenn, amikor még teljesen más arcát mutatta a településkép, a határ mocsaras, lápos, nádlásos fokokkal teletűzdelt részei domináltak a szántóföldek helyett. A teljesség igénye nélkül régi település nevek, határrészek, utcanevek, a fokgazdálkodásra, gyümölcstermesztésre, állattartásra, szántóföldi művelésre utaló helynevek szerepelnek a térképen.

Az online térkép elérhetősége a következő weboldalon keresztül lehetséges:

[Madocsa régi helynevei](#)

A térképen szereplő helynevek felsorolása:

1. Gyöpkertők	80. Rét orrai út	161. Hajóállomás
2. Gödröki út	81. Rét orra	162. Nád Csárda
3. Kendörföldek	82. Rét-orrai kút	163. Fok
4. Szállások	83. Őrsi úti szántóföldek	164. Vármögye hídja
5. Őrsi-högyi út	84. Csirahóma	165. Zsidó-híd
6. Kálmán kút	85. Páskumi út	166. Tábornok-rész
7. Parrag kert	86. Nyilasi út	167. Fehér-tanya
8. Székös-part	87. Kűhordó-nyilasok	168. Tócsa-dűlő
9. Székös-tó	88. Akol ajja-nyilas	169. Kormó
10. Illés-kút	89. Szent-ajjai-nyilasok	170. Fölhágói út
11. Fégatyaszár utca	90. Körtve-dűlő	171. Hókom partja
12. Tihony utca	91. Várrom	172. Benics bejáró
13. Újsor utca	92. Föső-nyilas-dűlő	173. Védgát
14. Kíső kocsmá	93. Szilaskai út	174. Fok : Fok-csatorna
15. Öreg utca	94. Szilaskai nyilasok	175. Kert-háti út
16. Csonka kút	95. Tahi kert-dűlő	176. Káró csücsök
		177. Égött-híd.

17. Makai sarok : Zsigmond sarok : Buszmögálló	96. Szilaskai-vőgy	178. Asszony-rész
18. Újkendőr utca	97. Rét	179. Asszony-részi út
19. Kendőr utca	98. Bódog-sziget	180. Bank-részi-dűlő
20. Homok-ágas	99. Gálosi-Kobolya : Noé-vőgy	181. Hosszi-tó
21. Szállás utca	100. Gál-hát	182. Vaska-vőgy
22. Kis-székös	101. Pakot-háti út	183. Disznóakó : Marhaakó.
23. Borgyújárás : Disznójárás	102. Pakot-hát	184. Gerese hát
24. Kendőráztató.	103. Pakot-háti kút	185. Bank-részi-kút
25. Csorda utca	104. Páskumok	186. Ispántola-vőgy
26. Éső utca	105. Téesz-major	187. Nyárfa-kert : Kerek-erdő
27. Temető utca	106. Csikóakó	188. Szintai P. tanya
28. Főző Kis utca : Mónár Gergő utca	107. Dögtemető	189. Pihi-vőgy
29. Beső kocsmá	108. Malom-révi út	190. Nagy-Cserekesze- vőgy
30. Treszka sarok	109. Rikató-völgy	191. Nádas vőgye
31. Községháza	110. Akol ajja-vőgy	192. Tőj-hát
32. Hajná utca	111. Malom-révúti-kút	193. Kis-Cserekesze- vőgy
33. Torony utca	112. Papkert	194. Mög-tó
34. Epörgyész kert	113. Kápónák-dűlő	195. Pilis-hát
35. Kis-högy	114. Kápónai-csőszház	196. Bikarét : Csikóakó
36. Borgyús-kertek	115. Kápónák sarka.	197. Új-kövezés
37. Kis szőlős kertek	116. Bico-tanya	198. Kecskeméti-kút
38. Temető	117. Pap ere	199. Szederindás hát
39. Virág utca	118. Fostör-rész : Paksi- rét	200. Szentiváni-rész
40. Mestör utca	119. Körtészök	201. Kupec völgy
41. Kis-erdő	120. Ásó-rét	202. Kert-háti-kút
42. Tóttés	121. Páloz-vőgy : Bäckó- dűlő	203. Kert-hát: Kert- hátok
43. Tóttés kert	122. Pálazi út	204. Szösze-kobolya
44. Ásó Kis utca	123. Bäckó-kút	205. Örökök
45. Kis köz	124. Bukros	206. Kovács-tanya
46. Lóúztató	125. Paksi út	207. Szabados-fok
47. Templom tér	126. Sír-vőgy	208. Linka Törjék-tanya
48. Református templom	127. Tó : Tószél.	209. Gacs Molnár-tanya
49. Bűdös-kút	128. Sportpálya	210. Füge Komáromi- tanya
50. Szilfás-szántók : Rövid-dűlő	129. Kubikgödör	211. Sziget orra
51. Hosszi-dűlő	130. Hajóállomási út	212. Itató part
52. Körözturi-gát	131. Ásó-nyilasi út	213. Malát
53. Bölcskei út	132. Bán-nyilas	214. Moszkó- gyümölcsös
54. Gát	133. Papé	215. Moszkó tanya
55. Örsi-vőgy	134. Szélös-hát	
56. Simoncsics-rész	135. Ásó-nyilasok	
	136. Nagy-vőgy	
	137. Kosaras-tanya	

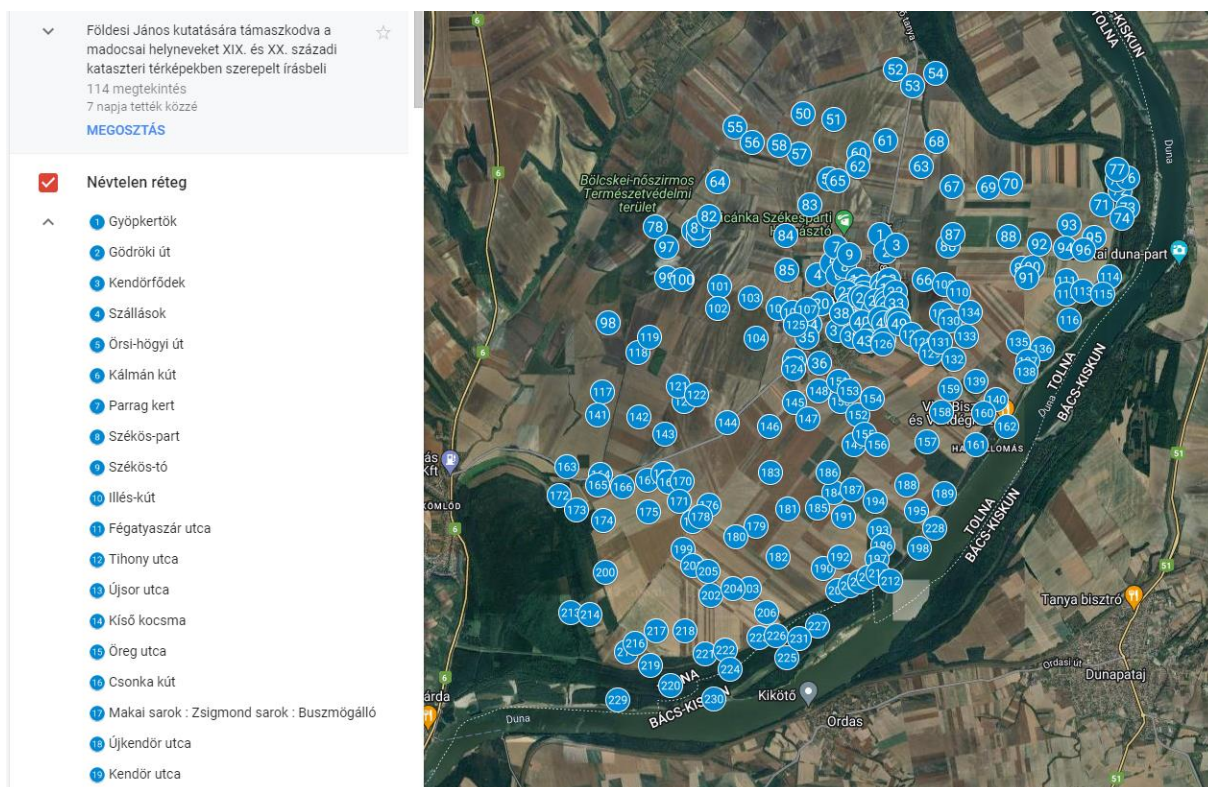

57. Örsi-hegyi út	138. Kapitány-rész	216. Fölhágói-gyümölcsös
58. Kozma kút	139. Nyilasi-kút	217. Fölhágó
59. Szőlős-szántófódek	140. Báró-rész	218. Bomba gödrök
60. Szék-ága	141. Síkvölgy	219. Ásó-kövezés
61. Bölcskei úti szántók	142. Szévalt-rész	220. Fölhágó-tanya
62. Ívató medence	143. Pálozi-híd	221. Möggyes-csárda
63. Nagy-bakhát	144. Disznókút	222. Ruff-tanya
64. Másodrendű-dűlő	145. Régi-Bank-részi út	223. Fölhágói kobolya
65. Szőlős-szántóföldi út	146. Bank-részi út : Fő út	224. Fősző-kövezés
66. Tó-háti-legelő	147. Nyikla-völgy	225. Holt-Duna Folyó
67. Kis-bakhátok	148. Vizér-rész	226. Ordasi-sziget
68. Zadorján	149. Csaba-rész	227. Vízi malom
69. Gédás-kút	150. Tó-háti-legelő	228. Senki sziget
70. Vár-révi út	151. Tégláégető	229. Bagó sziget
71. Smicbörgör-tanya	152. Némőt-főd	230. Ordasi sziget csőszház
72. Porongi erdő	153. Pellitör-részi út	
73. Porongi-rév	154. Nedécki-rész	
74. Porongok sarka	155. Nedécki-vőgy	
75. Csőszház: Vadászház	156. Pellitör-rész	
76. Porongi tanyák	157. Nagy-vőgy	
77. Kupec-tanya	158. Zsidó-főd	
78. Sík-hátok	159. Jankas-föld	
79. Remős-domb	160. Dunahát	

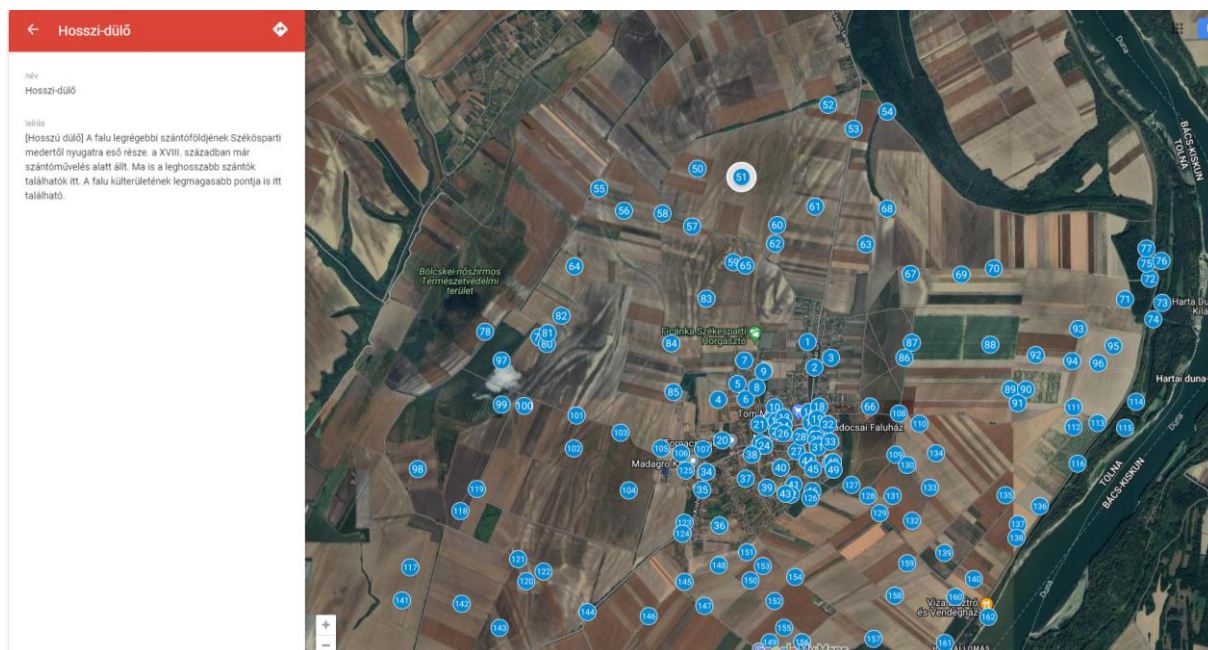
forrás:

- Andrásfalvy Bertalan: Duna mente népnek ártéri gazdálkodása Tolna és Baranya megyében az ármentesítés befejezéséig
- Ördög Ferenc - Végh József - Vadas Ferenc (szerk.): Tolna megye földrajzi nevei (Budapest, 1981)
- Danics György: Madocsa
- Mappa Facies Terrenorum Possessionis Madocsa Praediorum item... [S 12 - Div. VIII. - No. 10.] (1792)
- Madocsa helység határjában lévő földeknek, kaszáló, réteknek, nádlásoknak rajzolatja (1825)
- Habsburg Birodalom - Kataszteri térképek (XIX. század)
- Habsburg Birodalom (1869-1887) - Harmadik Katonai Felmérés (1:25000)
- Adatközlők: Laposa János, Tarczal János, Rác István, Kovács Lajos

1. ábra Madocsa régi helynevei az online térképen

2. ábra A helynévre kattintva további érdekességek (névmagyarázatok, eredettörténet, szóbeli elmesélek) tudhatók meg.

